

Helsingin Viestisuojeluskunnan Pro Patria-taulu

Helsingin Suojeluskunta perustettiin 11.11.1918 ja sen alainen, myöhemmin Viestisuojelukunnaksi nimetty N-Komppania järjestäytyi omaksi yksikökseen jo samana päivänä. Viestiä tai viestikoulutusta ei käsitteenä suomen kielessä vielä ollut, joten alkuun käytettiin jääkäreiden Saksasta mukanaan tuomaa Nachrichten – sanaa, jonka alkukirjaimesta komppania nimensä nappasi. Jo vajaan kuukausi perustamisestaan Helsingin suojeluskunta otettiin mukaan varuskunnan harjoituksiin.

Olosuhteisiin nähden varsin hyvin varustettu komppania herätti välittömästi runsaasti kiinnostusta ja houkutteli heti mukaan yli sata jäsentä, joista suuri osa koostui tekniikasta kiinnostuneista koululaisista ja opiskelijoista. Koulutus itsessään koostui mm. kenttäjohdinlinjojen rakentamisesta ja kaluston ylläpidosta sekä korjauksesta, samoin kuin puhelinkeskuksen operoinnista ja sähköttäjäkoulutuksesta. Parhaimmillaan varsinaisia jäseniä oli 166.

Ensimmäisten vuosikymmenten aikana Helsingin suojeluskunnan toimintaa isännöi useampikin toimitila, jotka kuitenkin aina kerta toisensa jälkeen kävivät liian pieneksi suojeluskuntatoiminnan kasvattaessa suosiotaan – parhaimmillaan siihen kuului Helsingissä liki kolme prosenttia koko miespuolisesta väestöstä. Maaliskuussa 1939 alkoivat Töölön Pohjoiselle Hesperiankadulle pystytettävän oman Suojeluskuntatalon rakennustyöt, mutta saman vuoden marraskuussa syttynyt talvisota pysäytti hankkeen niin, että valmiiksi se saatiin vasta vuodenvaihteessa 1940–1941. Siinä vaiheessa suomalaisten rivit olivat harvenneet yli 26 000 kaatuneen verran, mikä näkyi väistämättä myös suojeluskunnissa, joiden jäsenistä moni oli ollut mukana taistossa tai sen tukena niin sota- kuin kotirintamalla.

Tänään Döbelninkatu 2:ssa sijaitseva ja Maanpuolustustalona tunnettu kiinteistö toimi aikanaan Helsingin Suojeluskuntatalona. (kuva: Urlus-säätio)

Viestisuojauskunta menetti talvisodassa omistaan kaksi nuorukaista, joiden muistoa kunnioittava Pro Patria-taulu paljastettiin Suojauskuntatalolle talon valmistumisen jälkeen 1941.

Neuvostoliiton määrätessä Suojauskuntajärjestön lakkautettavaksi siirtyi talo muun järjestön omaisuuden mukana kiireen vilkkaa perustetulle Osuuskunta Urlusille (nyk. [Urlus-säätiö](#)), jonka hallussa talo on. Helsingin suojauskunnat päättivät omaisuutensa lahjoittamisesta marraskuun 1944 alkupäivinä pidetyissä kokouksissa. Viestisuojauskunta päätti lahjoittaa omansa Puhelin- ja Radioteknikkojen Seuralle.

Tänään Döbelninkadulla sijaitsevassa kiinteistössä toimii mm. parikymmentä maanpuolustusalan järjestöä, jotka omalla työllään jatkavat suojauskuntaakin kantaneita periaatteita isänmaan puolustamisen tärkeydestä.

Jäsenluetteloiden puutteellisuuden vuoksi ei ole tiedossa, kuinka paljon Helsingin suojauskunnan jäseniä menetettiin sotavuosina 1939–1945. Vuoden 1941 vuosikertomus tietää kuitenkin kertoa, että talvisodassa kaatuneina ja kuolleina 206 miestä. Viestisuojauskunnasta kaatui kaksi, joiden muistolle omistettu Pro Patria-taulu löytyy talon 5. kerroksesta, reserviläisjärjestöjen (Helsingin reserviupseeripiiri sekä Helsingin reserviläispiiri) neuvotteluhuoneesta.

Mustasta graniitista valmistettuun Pro Patria-taluun on kaiverrettu heidän aivan liian nuorena päättyneen elämän päivämäärät. Tässä ovat heidän kasvonsa ja tarinansa.

Åke Karlsson, 26

Taulun sankareista vanhemman, 26-vuotiaana Metsäpirtin Taipaleessa kadonneen, siviilissä varastomiehenä työskennelleen sotamies **Åke Karlssonin** kohtaloa ei tiedetä vielä tänäkään päivänä. Armeijassa hän oli saanut puhelinmiehen koulutuksen, missä hänen suojauskuntataustastaan oli ollut hyötyä. 19.2. Jalkaväkirykmentti 61:ssä, jonka kranaatinheitinkomppaniassa Karlsson palveli, herättiin jo aamuyöstä vihollisen tykistötuleen, jonka keskellä yritykset saada puhelinyhteydet toimimaan eivät onnistuneet. Aamukahdeksalta saatiin tieto, että miesten pitäisi olla jo perääntymässä: rintama oli puhki ja osat rykmentistä ovat kaaoksessa. Päivän melskeissä Karlssonkin katosi.

Kuolleeksi hänet julistettiin 25.1.1941.

*Helsingin Suojauskunnan
hihakilven sinikeltaisuus
kertoii piirin kaksikielisyydestä.*

Viestisuojeluskunnan Pro Patria-tauluun ikuistetuista sankareista nuorempi, 21-vuotias vänrikki **Erkki Tervaskari**, oli liittynyt armeijaan vapaaehtoisena. Oulussa syntynyt, mutta Helsinkiin muuttanut nuorukainen oli liittynyt suojeluskunnan poikaosastoon jo 12-vuotiaana, kunnes hän pääsi vihdoinkin liittymään varsinaiseen suojeluskuntaan neljä vuotta myöhemmin. Siellä saatu koulutus valmensikin häntä erinomaisesti tulevaa varten, sillä armeijassa Tervaskari laitettiin hänen radistikoulutuksen erinomaisesti suoritettuaan reserviupseerikoulun viestilinjalle, missä hän sai kiitosta johtajantaidoistaan. Talvisodassa hän palveli maataan Jalkaväkirykmentti 23:n esikuntakomppaniassa, missä maaliskuun alussa 1940 elettiin armottomia aikoja. Rykmentti yritti epätoivoisesti torjua vihollisen hyökkäyksiä, mutta 5.3. aamukymmeneen tultaessa sen toivottomuus oli käynyt selväksi: myös Vasikkasaaren puolustus oli murtunut. Noiden päivien haavoittuneiden määrä mitattiin sadoissa, kaatuneitakin oli liki 80. Seuraavien viikkojen aikana läpikäytyjen tilastojen ja tappioluetteloiden perusteella täytettiin lukemattomia ylipäällikön päiväkäskyjä, joilla upseeriluetteloista poistettiin riveistä poistuneita henkilöitä. 22.3.1940 allekirjoitettiin käsky 37, jossa vuorossa oli vänrikki Erkki Ilmari Tervaskari. Syy: kaatunut isänmaan puolesta 5.3. Vasikkasaarella.

Erkki Tervaskari, 21

